

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus selgitas kohtute rolli tarbimislaenu kohtuasjade lahendamisel

Riigikohus selgitas kohtute rolli tarbimislaenu kohtuasjade lahendamisel

24. November 2023

Riigikohus rõhutas täna avaldatud otsuses, et tarbijakrediidi ehk tarbimislaenu nõudeid lahendades peavad kohtud omal algatusel kontrollima, milline oli krediidi kulukuse määr ja kas laenu andja on järginud vastustundliku laenamise põhimõtet.

Kuigi tarbimislaenulepingu sõlmimisel kehtib üldine lepinguvabaduse põhimõte, näeb seadus ette mitmeid piiranguid laenusaaaja kaitseks, millest kõrvalekaldumine muudab lepingu tervikuna või selles sisalduva intressikokkuleppe tühiseks. Seetõttu peab Riigikohtu tsiviilkolleegiumi sõnul kohus ka ilma tarbija sellekohaste vastuväideteta alati kontrollima, kas leping kehtib.

Esmalt tuleb kontrollida, kas tarbijale antud krediidi kulukuse määr ehk laenu kogukulu tarbijale on seadusega kooskõlas, st ei ületa Eesti Panga viimati avaldatud määra enam kui kolm korda. Vastasel juhul on leping tühine.

Kui laenuandja pole kohtus esile toonud, milline on lepingust tulenev krediidi kogukulu tarbijale ja/või pole esitanud vajalike andmeid selle kontrollimiseks, peab kohus andma laenuandjale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui neid ei kõrvaldata, saab sisse nõuda vaid laenusumma ja sellelt arvestatud seadusjärgse intressi.

Samuti on kohtul kohustus kontrollida, kas laenuandja on järginud vastutustundliku laenamise põhimõtet ja omandanud teabe, mis võimaldas hinnata, kas tarbija on laenuvõimeline ning kas laenuandja on seda ka saadud teabe põhjal hinnanud. Laenuandja kohustus on hinnata tarbija laenuvõimekust piisavalt, tagamaks, et laenu ei antaks isikule, kelle puhul on tõenäoline, et ta ei suuda seda tagasi maksta. Laenulepingu võib laenuandja sõlmida üksnes juhul, kui ta on laenuvõime analüüsimise tulemusena veendunud, et tarbija on laenuvõimeline.

Kui laenuandja on rikkunud vastutustundliku laenamise põhimõtet, siis loetakse laenulepingu intressimääraks seaduses sätestatud intressimäär, kui just lepingus kokkulepitud intressimäär pole madalam. Riigikohus märgib, et vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumise korral välistab seadus tarbijalt erinevate tasude nõudmise ka kahjuhüvitisena. Silmas tuleb pidada ka seda, et kui tarbija on tühise intressikokkuleppe täitmiseks tasunud laenuandjale raha, siis loetakse see tasutuks laenusumma tagasimaksmiseks.

Riigikohus rõhutas, et pole vahet, kas tarbimislaenu andja tugineb enda nõudes laenulepingule või võlatunnistusele, mis on sõlmitud laenulepingu asendamiseks. Mõlemal juhul peab kohus kontrollima, kas leping ja selles sisalduvad kokkulepped muude kulude, sh intressi kohta, kehtivad.

Kohtuotsusega[1] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:

Sandra Sommer

pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-selgitas-kohtute-rolli-tarbimislaenu-kohtuasjade-lahendamisel>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=2-21-13098/50>